

Tihomir Luković
i suradnici

**NAUTIČKI TURIZAM
HRVATSKE**

IREDAK

SADRŽAJ PO TEMATSKIM CJELINAMA

IZVADAK IZ RECENZIJA	11
PROSLOV	13
GRUPA 1. TEORETSKE OSNOVE NAUTIČKOG TURIZMA (Luković, T.)	17
1.1. Definiranje nautičkog turizma	17
1.2. Semantička analiza	22
1.3. Razvrstavanje u nautičkom turizmu	23
1.3.1. Osnovno razvrstavanje nautičkog turizma i izvori, znanstveno-praktični pristup	23
1.3.2. Razvrstavanje luka nautičkog turizma	28
1.3.3. Razvrstavanje plovila nautičkog turizma	29
1.3.4. Razvrstavanje subjekata nautičkog turizma	30
1.4. Kategorizacija	33
1.5. Posebne karakteristike nautičkog turizma	37
1.5.1. Poslovanje u uvjetima koncesije, ekonomski aspekt	37
1.5.2. Poslovanje u uvjetima sezonalnosti	38
1.6. Uloga agencija	39
1.7. Brendiranje	40
1.8. Poslovanje povezano s morem i vodama	31
GRUPA 1. Literatura:	45
Knjige, članci i izvješća:	45
Zakoni i podzakonski akti:	45
Internet:	46
2. LEGISLATIVA NAUTIČKOG TURIZMA	
(Milošević-Pujo, B. & Petrinović, R. & Padovan, A. V. & Kundih, B. & Luković, T. & Mandić, N.)	49
2.1. Koncesija, definiranje i razvrstavanje (Luković)	49
2.2. Koncesije i pomorsko dobro kao vrijedan resurs Republike Hrvatske (Luković)	49
2.3. Neka otvorena pitanja novog Zakona o pomorskom dobru o morskim lukama (Kundih)	49
2.3.1. Polazište za izradu novog ZPDML-a	50
2.3.2. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama i Zakon o koncesijama	51
2.3.3. Predmet i cilj Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama	51
2.3.4. Temelji instituta pomorskog dobra	52
2.3.5. Prostor i granice pomorskog dobra	53
2.3.6. Prijedlozi rješenja de lege ferenda	53
2.3.7. Imovinskopravna pitanja na pomorskom dobru	54
2.3.8. Pretvorba na pomorskom dobru	54
2.3.9. Privezišta kao dominantni objekti infrastrukture na pomorskom dobru	54
2.3.10. Razvrstaj privezišta de lege ferenda	54
2.4. Pravni okvir nautičkog turizma (Milošević-Pujo)	55
2.5. Pravilnik o brodicama, čamcima i jahtama (Milošević-Pujo & Petrinović & Mandić)	55
2.5.1. Općenito (Milošević-Pujo)	55
2.5.2. Vrste plovila prema Pravilniku o brodicama, čamcima i jahtama (Petrinović)	56
2.5.3. Osobe u nautičkom turizmu prema Pravilniku o brodicama, čamcima i jahtama (Mandić)	58
2.6. Sigurnost plovidbe brodica i jahti (Mandić)	58
2.6.1. Uvjeti za plovidbu domaćih brodica i jahti	58
2.6.2. Uvjeti za plovidbu stranih brodica i jahti	59
2.7. Područja plovidbe brodica i jahti (Milošević-Pujo)	60
2.8. Utvrđivanje sposobnosti za plovidbu brodice i jahte (Petrinović)	61
2.9. Baždarenje brodice i jahte (Petrinović)	62
2.10. Isprave, zapisi i knjige brodice i jahte (Milošević-Pujo)	63

2.11. Inspeksijski nadzor sigurnosti plovidbe brodica i jahti (Milošević-Pujo & Mandić)	64
2.11.1. Lučke kapetanije – Zakon o lučkim kapetanijama (Mandić)	64
2.11.2. Pravilnik o obavljanju inspeksijskog nadzora sigurnosti plovidbe (Milošević-Pujo)	66
2.12. Posada brodice i jahte (Petrinović & Milošević-Pujo & Mandić)	67
2.12.1. Općenito (Petrinović)	67
2.12.2. Uvjeti za stjecanje svjedodžbi i uvjerenja (Milošević-Pujo)	68
2.12.2.1. Uvjeti za stjecanje uvjerenja voditelja brodice	68
2.12.2.2. Uvjeti za stjecanje svjedodžba zapovjednika jahte	69
2.12.3. Najmanji broj članova posade potreban za sigurnu plovidbu brodice (Petrinović)	69
2.12.3.1. Brodica za osobne potrebe	69
2.12.3.2. Brodica za gospodarske namjene	70
2.12.4. Najmanji broj članova posade za sigurnu plovidbu jahte (Mandić)	70
2.13. Ugovorni odnosi i odgovornost za štetu u nautičkom turizmu (Padovan)	71
2.13.1. Ugovor o najmu jahte i brodice	71
2.13.2. Ugovor o nautičkom vezu	73
2.13.3. Izvanugovorna odgovornost za smrt i tjelesne ozljede koje prouzroči brodica ili jahta	76
2.13.4. Odgovornost za oštećenje stvari koje prouzroči brodica ili jahta	77
2.13.5. Odgovornost za sudar	77
2.13.6. Odgovornost za onečišćenje morskog okoliša	78
2.13.7. Obvezno uklanjanje podrtine	79
2.13.8. Napuštene brodice i jahte	81
2.13.9. Odgovornost za putnike	81
2.14. Osiguranja u nautici (Padovan)	83
2.14.1. Osiguranje brodica i jahti	83
2.14.2. Osiguranje odgovornosti marine	86
GRUPA 2 Literatura:	88
Knjige i članci:	88
Zakoni i podzakonski akti:	89
Internet:	90
GRUPA 3. POMORSKI ASPEKT NAUTIČKOG TURIZMA	
(Panžić, T. & Luković, T. & Šerić, N. & Zec, D.)	93
3.1. Hidrografija Jadrana (Panžić)	93
3.1.1. Osnovna hidrografska obilježja Jadrana i službene pomorske navigacijske karte i publikacije Hrvatskog Hidrografskog Instituta	93
3.1.1.1. Jadransko more, obala i otoci	93
3.1.1.2. Dubine u Jadranskom moru	94
3.1.1.3. Valovi na Jadranu	95
3.1.1.4. Morske struje	96
3.1.1.5. Morske mijene i razina mora	96
3.1.1.6. Površinska temperatura mora, prozirnost, slanost mora i morsko dno	97
3.1.1.7. Meteorološki podaci	97
3.1.1.8. Vjetrovi na Jadranu	97
3.2. Službene pomorske navigacijske karte i publikacije Hrvatskog hidrografskog instituta	98
3.2.1. Održavanje službenih pomorskih navigacijskih karata i publikacija u ažurnom stanju	100
3.3. Privilegirani privez na Jadranu	102
3.4. Privilegirani vezovi u sportskim lukama i u županijskim lukama otvorenim za javni promet	102
3.4.1. Plovilo kao potreba ili luksuz	102
3.4.2. Sportske luke u nautičkom turizmu	103
3.4.3. Luke otvorene za javni promet od županijskog i lokalnog značaja i nautički turizam	104
3.5. Nestanak nekoncesioniranih nautičkih sidrišta	105

3.6. Komunikacija (Zec & Luković)	105
3.6.1. Pomorske komunikacije (Zec)	105
3.6.2. Komunikacija plovila s marinom i sigurnost (Luković)	107
3.7. Sigurnost, pomorske nezgode i plovidba (Zec & Luković)	109
3.8. Plovila nautičkog turizma, aspekt pomorstva i sigurnosti (Zec)	109
3.8.1. Opće odrednice sigurnosti plovila nautičkog turizma	109
3.8.2. Brodice do 8 metara duljine	111
3.8.3. Brze brodice (gliseri) do 8 m duljine	112
3.8.4. Brze brodice do 15 m duljine	114
3.8.5. Brodovi za razonodu (velike jahte)	116
3.8.6. Jedrilice do 15 m duljine	117
3.8.7. Jedrilice dulje od 15 m	119
3.9. Plovidba plovila nautičkog turizma (Zec)	120
3.10. Promet u blizini luka nautičkog turizma (Zec)	121
3.11. Pomorske nezgode (Zec)	122
3.12. Pomorska policija (Luković)	125
3.13. Obalna straža (Luković)	129
3.14. Ribarska inspekcija (Luković)	130
3.15. Plovni putovi i „Plovput“ d.o.o. Split (Šerić)	131
3.15.1. Poslovni slučaj: Kamena svjetla – očuvanje svjetioničarskih zgrada na Jadranu održivom i odgovornom turističkom valorizacijom	132
GRUPA 3 Literatura:	136
Knjige, članci i izvješća:	136
Zakoni i podzakonski akti:	137
Internet:	137
GRUPA 4. OSNOVNE VRSTE NAUTIČKOG TURIZMA	
(Barkidija Sotošek, M. & Gračan, D. & Marušić, Z. & Matoš, B. & Asić, A. & Bukša, J. & Horak, S. & Jugović, A. & Luković, T.)	141
4.1. Luke nautičkog turizma, luke posebne namjene (Luković & Gračan)	141
4.1.1. Nautičko sidrište, luka nautičkog turizma (Luković)	142
4.1.2. Privezište, luka nautičkog turizma (Luković)	144
4.1.3. Marina, luka nautičkog turizma (Luković & Gračan)	146
4.1.3.1. Razvrstavanje marina (Luković)	147
4.1.3.2. Hrvatske marine prema vlasništvu (Gračan & Luković)	153
4.1.3.2.1. ACI, vlasništvo države (Gračan)	153
4.1.3.2.2. Privatne komercijalne marine (Luković)	164
4.1.4. Luke nautičkog turizma u Hrvatskoj, kapaciteti i poslovanje (Luković)	168
4.1.5. Analiza razvoja i mogućnosti razvoj luka nautičkog turizma (Luković)	170
4.2. Čarter (Bukša)	173
4.2.1. Čarter flota	173
4.3. Cruising (Barkidija Sotošek & Gračan & Marušić & Asić & Horak & Jugović & Luković)	179
4.3.1. Luke za brodove na morskim kružnim putovanjima u Hrvatskoj (Asić)	179
4.3.1.1. Preduvjeti razvoja luka	179
4.3.1.2. Brodovi na kružnim putovanjima u lukama	180
4.3.1.3. Brodovi na kružnim putovanjima u lukama	181
4.3.1.4. Lučka podgradnja i nadgradnja	182
4.3.1.5. Usluge koje se pružaju u lukama brodovima na kružnim putovanjima	183
4.3.1.6. Konkurentnost hrvatskih luka	184
4.3.1.7. Zaključak	184
4.3.2. Hrvatski morski cruising (Barkidija Sotošek & Gračan & Jugović & Luković)	185

4.3.2.1. Hrvatski obalni cruising (Barkiđija Sotošek & Gračan & Jugović).....	185
4.3.2.1.1. Obalni cruising kao element poslovanja hrvatskog cruisinga	187
4.3.2.1.2. Zaključna razmatranja hrvatskog obalnog cruisinga.....	191
4.3.2.2. Mali brodari, hrvatski cruising (Luković)	193
4.3.3. Međunarodna riječna krstarenja u Republici Hrvatskoj (Marušić, Z. & Matoš & Horak).....	198
4.3.3.1. Ponuda riječnih krstarenja u Hrvatskoj.....	199
4.3.3.2. Dionici u međunarodnim riječnim krstarenjima u Hrvatskoj.....	202
4.3.3.3. Broj pristajanja brodova i broj putnika na međunarodnim riječnim krstarenjima u Hrvatskoj.....	202
4.3.3.4. Obilježja posjetitelja na međunarodnim riječnim krstarenjima Dunavom u Hrvatskoj.....	204
GRUPA 4 Literatura:	208
Knjige, članci i izvješća:.....	208
Zakoni i podzakonski akti:	210
Internet:.....	210
GRUPA 5. ISTRAŽIVANJA VEZANA ZA NAUTIČKI TURIZAM	
(Barkiđija Sotošek, M. & Marušić, E. & Marušić, Z. & Anić, A. & Asić, A. & Bartoluci, M. & Horak, S. & Jugović, A. & Kizielewicz, J. & Luković, T. & Peronja, I. & Piplica, D. & Rončević, A. & Sever, I. & Šerić, M. & Šoda, J. & Vukić, L.)	
5.1. Tomas Nautika Jahting: trendovi potražnje nautičara jahtaša 2001. – 2022.	213
5.1.1. Uvod.....	213
5.1.2. Metodološki okvir istraživanja TOMAS Nautika Jahting.....	213
5.1.3. Sociodemografski profil	214
5.1.4. Iskustvo s Hrvatskom, izvori informacija i prijevozno sredstvo	217
5.1.5. Rezervacija plovila za nautičare u charteru.....	220
5.1.6. Obilježja plovidbe	220
5.1.7. Izdaci	223
5.1.8. Zadovoljstvo ponudom.....	225
5.1.9. Zaključak.....	225
Literatura:	227
5.2. Splitska luka na tržištu kružnih putovanja na Jadranu i Mediteranu	229
5.2.1 Uvod.....	229
5.2.2. Luke prihvata velikih cruisera na Mediteranu	229
5.2.3. Osnovne karakteristike luka za prihvata velikih cruisera na Mediteranu.....	231
5.2.4. Problematika cijena.....	232
5.2.5. Ponuda kao činitelj konkurentnosti luke Split.....	234
5.2.6. Suživot grada i luke Split	235
5.2.7. Pogled na budućnost zajedništva grada i luke Split	241
Literatura:	243
5.3. Tržišne predrasude u nautičkom turizmu	245
5.3.1. Uvod.....	245
5.3.2. Hrvatsko poduzetništvo.....	245
5.3.2.1. Poduzetnička klima.....	245
5.3.2.2. Uloga države u razvoju poduzetništva	247
5.3.3. Poduzetničke investicije i turizam Hrvatske	248
5.3.3.1. Problematika turističkih investicija u Hrvatskoj.....	248
5.3.4. Tržišna istraživanja otklanjaju predrasude	249
5.3.5. Marina Frapa, Dubrovnik, case study (2019.)	250
5.3.5.1. Marina Frapa Dubrovnik, osnovni podaci	250
5.3.5.2. Analiza uvjeta poslovanja Marine Frapa Dubrovnik.....	250
5.3.6. Politika države	253
5.3.7. Zaključak.....	255
Literatura:	256

Knjige, članci i izvješća:	256
Internet:	256
5.4. Zadovoljstvo i odluka boravka nautičara	257
5.4.1. Uvod	257
5.4.2. Zadovoljstvo i odabir marina kao uvriježeno mišljenje	257
5.4.3. Zadovoljstvo i odabir marina, istraživanje	257
5.4.4. Zaključno razmatranje	259
Literatura:	260
5.5. Brod kao odredište	261
5.5.1. Uvod	261
5.5.2. Turizam	261
5.5.3. Kružna putovanja morem	262
5.5.4. Brod za kružna putovanja – turistička destinacija	264
5.5.5. Diskusija	269
5.5.6. Zaključak	269
Literatura:	270
Knjige, članci i izvješća:	270
Internet:	271
5.6. Povijesni razvoj obalnog cruisinga Hrvatske 21. stoljeća	273
5.6.1. Uvod	273
5.6.2. Hrvatski cruising danas	273
5.6.3. Trendovi u hrvatskom obalnom cruisingu	274
Literatura:	276
Knjige, članci i izvješća:	276
5.7. Cruise Shipping Market – a Case Study of the Baltic Sea Region	277
5.7.1. Introduction	277
5.7.2. Segmentation of the cruise seaports in the Baltic Sea Region	278
5.7.3. Factors affecting development of the cruise shipping market in the Baltic Sea Region	279
5.7.4. The challenges for cruise seaports in the Baltic Sea region	282
5.7.5. Summary	283
References:	284
5.8. Luke za brodove na kružnim putovanjima	285
5.8.1. Kružna putovanja brodom	285
5.8.2. Luke za kružna putovanja – podjela	286
5.8.2.1. Polazna luka	289
5.8.2.2. Luka ticanja	292
5.8.3. Razvoj luka za kružna putovanja	293
5.8.4. Operacije luke za kružna putovanja	296
5.8.5. Prihodi od lučkih usluga	300
5.8.6. Zaključak	301
Literatura:	302
Knjige, članci i izvješća:	302
Internet:	302
5.9. Održivi razvoj nautičkog turizma na primjeru luka nautičkog turizma u Hrvatskoj: ekonomska, ekološka i društvena dimenzija	303
5.9.1. Uvod	303
5.9.2. Održivi sektor nautičkog turizma	303
5.9.3. Varijable održivog razvoja u sektoru nautičkog turizma	304
5.9.3.1. Ekološka varijabla	304

5.9.3.2. Društvena varijabla	305
5.9.3.3. Ekonomska varijabla.....	305
5.9.4. Model održivog razvoja sustava luka nautičkog turizma	306
5.9.5. Kvantitativne metode za analizu varijabli održivosti.....	307
5.9.5. Primjena metode na primjeru sustava luka nautičkog turizma u Hrvatskoj (SLNTH) i diskusija	307
5.9.6. Zaključak	313
Literatura:	314
Knjige, članci i izvješća	314
Internet	315
5.10. Digitalizacija i nove tehnologije u nautičkom turizmu.....	317
5.10.1. Digitalna transformacija poslovanja.....	317
5.10.2. Primjena digitalnih tehnologija u turizmu	322
5.10.3. Primjena pametnih tehnologija u nautičkom turizmu	323
Literatura:	326
Knjige, članci i izvješća:	326
Internet:.....	327
5.11. Održivost u nautičkom turizmu	329
5.11.1. Uvodno.....	329
5.11.2. Načelo ekološke održivosti turizma	329
5.11.3. Načelo sociokulturne održivosti turizma	329
5.11.4. Načelo tehnološke održivosti turizma	329
5.11.5. Načelo ekonomske održivosti turizma	330
5.11.6. Društveno odgovorno ponašanje i poslovanje	330
5.11.7. Održivost nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj.....	331
Literatura:	332